

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Et aliis quibuscunque.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77028](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77028)

quam domi & apud vos ipsos estis. O Sodales, nusquam est qui ubique est, foris argus, domi talpa. Quam autem hoc congruum rationi, ut qui per diem tot aliis, vespere secum ipse, & cum sua conscientia loquatur. *Ingrederet & includere in medio domus tua;* monet Ezechiel. Tuca domus, arcanum conscientiae: miser est, & nec Deo, nec sibi vivit, qui hac domo habitare nescit, qui cum conscientia convenienda est, inertissimum illud obijcit, non lubet. Sibi dictum putet unusquisque sodalium, quod Hugo Victorinus in hac verba submonet: Redi ad cor tuum, & subtiliter discute teipsum: considera unde venis, quod tendis, quomodo vivis, quid agis, quid amittis, quantum quotidie proficis vel deficiis: quibus cogitationibus magis incursum, quibus affectibus tangeris, quibus tentationum machinis a maligno spiritu acriter impugnaris: & cum totum interioris & exterioris hominis statum plenè cognoveris, non solum qualis sis, verum etiam qualis esse debeas, de cognitione tui poteris sublevari ad contemplationem Dei. Conscientiae rationes quilibet bene vult subducere, quotidie subducatur: hoc ipso male curatur conscientia, quia rariùs. Ah, quam male est exae legem viventibus, quidquid meruerunt, semper expectant. Nam conscientia accusat, ratio iudicat, timor ligat, dolor excoquitur. Quod iudicium ed certius punit, quod intergat, dolor excoquitur. Quod iudicium ed certius punit, quod intergat, dolor excoquitur. Quod iudicium ed certius punit, quod intergat, dolor excoquitur.

A Noli in via remanere, nosti retro redire, noli deviare. Remanet, qui non proficit: retro redit, qui ad ea revolvitur unde iam abfesserat; deviat, qui apostat. Melius ite claudis in via, quam cursor prater viam.

Laudata illa Moabitibus Ruth, ut facie paginæ testantur, collegit in agro usque ad vespem, & qua collegerat, virgâ vers. 17. cadens & excutens, invenit hordei tres modios. Constantia monet pertinax hic labor, & exigenda ab animo rationis sub sermone vespem. Quisquis es, hoc tibi metitudo persuade, non usquequaque omnia ex amussi & ad unguem te factum, quin a te facta limam admittant, imò exigant: quantumcunque industrius & solers sis, tamen tam puri feminis acervum non colliges, quin collectum diligenter excutere oporteat, quando multa facimus, quæ velut casta nux omni nucleo carent, & præter solam virtutis speciem nil habent in se pretiosi. Quam multi querunt scientiam, & pauci conscientiam! Verendum sanè, ne olim cum reddenda erit ratio, eveniat nobis

B quod infelicibus illis Ephraem, Jordanem transire molientibus. Hi namque a Galaaditis intercepti & interrogati an Ephraem essent, illis negantibus, imperarum porro, vernaculi idiomatis notam ederent, pronuntiarentque vocem *Sibboleth*, hoc est, spica grani plena. Hic miseris inasueti lingua non parebat, neque illi aliud enunciare poterant quam, *Sibboleth*, hoc est, culmus grano vacuus. E vocali hoc signo, hostes esse noscebantur, idè quæ statim apprehensi jugulabantur in ipso transitu. Et nos in ita perpetuo atque transitu sumus, è nostro in orbem profus alium & novum: neque fas transire ulli, quem non excipiat severum examen, in quo sola virtus non rejicitur. Animus à virtute vacuus, velut sterilissimus culmus ad incendia æterna desinitur. At verò quemadmodum spica licet prægnantes granis, ob paleam tamen sterilem societatem flagellis excutuntur, ita vix ulli actus humani tam puri puri ab omni de se actu & sorde, quin & in his pretiosum à vili, sinceram ab impuro sit discernendum. Ergo teipsum, tuasque actiones, mi Christiane cæde & excute; rejice paleam, remove omnia quæ maculant. Et sanè par esset, ut, quod Ruth fecit, trium modiorum mensuram quotidie comportares. Hos facit interpretes ajunt esse cogitationis puritatem, locutionis veritatem, optimæ operationis sinceritatem, ut diem totum sibi rapiant & sanctæ cogitationes, & colloquia utilia, & honestissimæ actiones unitus Numinis honori editæ. Et hoc ipsum nocturnæ discussionis pars erit videre, nam tres modios istos repleveris.

C Omnes igitur cordis nostri recessus (inquit Cassianus) jugiter perscrutandi sunt, & ascendendum in eos vestigia indagantione sagacissima retractanda. Aureus ille orator ad idem gravissimè suos hortatus: Et ne, inquit, ita simpliciter jejuniorum hebdomada prætereant, scrutemur suam quisque conscientiam, & rationem examinemus, & consideremus quidnam in hac hebdomadâ probe actum sit, quid in aliâ, & quale augmentum fecerimus ad sequentem, quas in nobis affectiones correxerimus. Quod si vitam nostram non instruerimus, magnam animæ nostræ curam habentes, nihil nobis usus erit jejuniū vel inedia quam toleramus, præsertim si comperit fuerimus inferiores his, qui tantum studium colligendis opibus impendunt. Opus suum probe unusquisque. Unusquisque enim omni suum portabit. Suum opus, inquit Anselmus, non alterius examinet, v. 4. 5. & 6. ut Phariseus publicani. Neque tantum peccata, sed & actiones alias, quantumvis bonæ videantur, examinari vult Paulus. Deus quamprimum lucem creavit, inspicere illam & experiri voluit: Et vidit Deus lucem, quod esset bona. Quid luci cum hujusmodi experimentis non de bonitate illius constabat, maxime cum à Deo esset creata? Constabat omnino, sed ostendit hic bonus Deus, quâ ratione nostra nobis opera tentanda sint & experienda, quantumcunque bona illa & lucida videantur. Sunt quæ nitorem, non tamen naturam aut habent.

Christus

§. III. Idem aliis quibuscunque commendatur.

*N*emo hinc præmoliatur, se lege non teneri. Piacularis confessionis lex neminem habet eximium. Atqui verò huic ritè instituendæ, necessarium proorsus est, conscientiam excutere & in notitiam deducere delictorum. Istud sanè quod rariùs, hoc & peius fieri atque remissiùs ipsâ exercitatione in hanc industriam roboramur. Qui in re familiari neglectum omnem cavere vult, expensarum rationes quotidie inspicit, ubi moræ & dilaciones crescunt, rem familiarem decrescere necesse est. Idem proorsus hic, seipsum nosse non dicit, qui seipsum raro inspicit. Horologii equabilis ordo directricem manum quotidie postulat: conscientia sanitas quotidianis vult subsidii fulciri. Epictetus pulchrè submonens: Quemadmodum, inquit, in ambulando caves ne clavum calcas, pedemve distorques, sic in degendâ vitâ cave, ne gubernatricem actionum, mentem tuam ladas. Quod si in re unaquaque observabimus, omnia cautius aggrediemur. At si spinam aut clavum pede indueris, an non eâ mox horra, eo ceterè die extrahes, ne pars læsa in malignum ulcus supputet? ita pedi consulis. Et conscientiam si læseris (sepies enim in die cadet justus) non eodem mox die medicinam facies? mucronem subtilissimum pedi eximis, & lethale vulnus tolerabis in conscientia? Videte itaque, fratres, quomodo cautè ambuletis, ut ambuletis dignè, Deo per omnia placentes. In quæ verba insigniter Augustinus: Dicitur, inquit, quid est ambulare? Brevis dico, proficere, ne forte non intelligatis, & pigrius ambuletis. Proficere, ne forte curte vos sine dolo, sine adulatione, sine palpatione. Non enim est aliquis intus tecum, cui erubescas & jactes te. Est tibi, sed qui placet humilitas, ipse te prober. Proba & teipsum tu ipse. Semper tibi displiceas quod es, si vis pervenire ad id quod nondum es. Nam ubi tibi placuisti, ibi remansisti. Si autem dixeris, sufficit, & peristi. Semper adde, semper ambula, semper profice.

Bona conscientia requiritur ex animi conscientia.

Trin. 4. 2. 4. r. 16. r. 17. r. 18. r. 19. r. 20. r. 21. r. 22. r. 23. r. 24. r. 25. r. 26. r. 27. r. 28. r. 29. r. 30. r. 31. r. 32. r. 33. r. 34. r. 35. r. 36. r. 37. r. 38. r. 39. r. 40. r. 41. r. 42. r. 43. r. 44. r. 45. r. 46. r. 47. r. 48. r. 49. r. 50. r. 51. r. 52. r. 53. r. 54. r. 55. r. 56. r. 57. r. 58. r. 59. r. 60. r. 61. r. 62. r. 63. r. 64. r. 65. r. 66. r. 67. r. 68. r. 69. r. 70. r. 71. r. 72. r. 73. r. 74. r. 75. r. 76. r. 77. r. 78. r. 79. r. 80. r. 81. r. 82. r. 83. r. 84. r. 85. r. 86. r. 87. r. 88. r. 89. r. 90. r. 91. r. 92. r. 93. r. 94. r. 95. r. 96. r. 97. r. 98. r. 99. r. 100. r. 101. r. 102. r. 103. r. 104. r. 105. r. 106. r. 107. r. 108. r. 109. r. 110. r. 111. r. 112. r. 113. r. 114. r. 115. r. 116. r. 117. r. 118. r. 119. r. 120. r. 121. r. 122. r. 123. r. 124. r. 125. r. 126. r. 127. r. 128. r. 129. r. 130. r. 131. r. 132. r. 133. r. 134. r. 135. r. 136. r. 137. r. 138. r. 139. r. 140. r. 141. r. 142. r. 143. r. 144. r. 145. r. 146. r. 147. r. 148. r. 149. r. 150. r. 151. r. 152. r. 153. r. 154. r. 155. r. 156. r. 157. r. 158. r. 159. r. 160. r. 161. r. 162. r. 163. r. 164. r. 165. r. 166. r. 167. r. 168. r. 169. r. 170. r. 171. r. 172. r. 173. r. 174. r. 175. r. 176. r. 177. r. 178. r. 179. r. 180. r. 181. r. 182. r. 183. r. 184. r. 185. r. 186. r. 187. r. 188. r. 189. r. 190. r. 191. r. 192. r. 193. r. 194. r. 195. r. 196. r. 197. r. 198. r. 199. r. 200. r. 201. r. 202. r. 203. r. 204. r. 205. r. 206. r. 207. r. 208. r. 209. r. 210. r. 211. r. 212. r. 213. r. 214. r. 215. r. 216. r. 217. r. 218. r. 219. r. 220. r. 221. r. 222. r. 223. r. 224. r. 225. r. 226. r. 227. r. 228. r. 229. r. 230. r. 231. r. 232. r. 233. r. 234. r. 235. r. 236. r. 237. r. 238. r. 239. r. 240. r. 241. r. 242. r. 243. r. 244. r. 245. r. 246. r. 247. r. 248. r. 249. r. 250. r. 251. r. 252. r. 253. r. 254. r. 255. r. 256. r. 257. r. 258. r. 259. r. 260. r. 261. r. 262. r. 263. r. 264. r. 265. r. 266. r. 267. r. 268. r. 269. r. 270. r. 271. r. 272. r. 273. r. 274. r. 275. r. 276. r. 277. r. 278. r. 279. r. 280. r. 281. r. 282. r. 283. r. 284. r. 285. r. 286. r. 287. r. 288. r. 289. r. 290. r. 291. r. 292. r. 293. r. 294. r. 295. r. 296. r. 297. r. 298. r. 299. r. 300. r. 301. r. 302. r. 303. r. 304. r. 305. r. 306. r. 307. r. 308. r. 309. r. 310. r. 311. r. 312. r. 313. r. 314. r. 315. r. 316. r. 317. r. 318. r. 319. r. 320. r. 321. r. 322. r. 323. r. 324. r. 325. r. 326. r. 327. r. 328. r. 329. r. 330. r. 331. r. 332. r. 333. r. 334. r. 335. r. 336. r. 337. r. 338. r. 339. r. 340. r. 341. r. 342. r. 343. r. 344. r. 345. r. 346. r. 347. r. 348. r. 349. r. 350. r. 351. r. 352. r. 353. r. 354. r. 355. r. 356. r. 357. r. 358. r. 359. r. 360. r. 361. r. 362. r. 363. r. 364. r. 365. r. 366. r. 367. r. 368. r. 369. r. 370. r. 371. r. 372. r. 373. r. 374. r. 375. r. 376. r. 377. r. 378. r. 379. r. 380. r. 381. r. 382. r. 383. r. 384. r. 385. r. 386. r. 387. r. 388. r. 389. r. 390. r. 391. r. 392. r. 393. r. 394. r. 395. r. 396. r. 397. r. 398. r. 399. r. 400. r. 401. r. 402. r. 403. r. 404. r. 405. r. 406. r. 407. r. 408. r. 409. r. 410. r. 411. r. 412. r. 413. r. 414. r. 415. r. 416. r. 417. r. 418. r. 419. r. 420. r. 421. r. 422. r. 423. r. 424. r. 425. r. 426. r. 427. r. 428. r. 429. r. 430. r. 431. r. 432. r. 433. r. 434. r. 435. r. 436. r. 437. r. 438. r. 439. r. 440. r. 441. r. 442. r. 443. r. 444. r. 445. r. 446. r. 447. r. 448. r. 449. r. 450. r. 451. r. 452. r. 453. r. 454. r. 455. r. 456. r. 457. r. 458. r. 459. r. 460. r. 461. r. 462. r. 463. r. 464. r. 465. r. 466. r. 467. r. 468. r. 469. r. 470. r. 471. r. 472. r. 473. r. 474. r. 475. r. 476. r. 477. r. 478. r. 479. r. 480. r. 481. r. 482. r. 483. r. 484. r. 485. r. 486. r. 487. r. 488. r. 489. r. 490. r. 491. r. 492. r. 493. r. 494. r. 495. r. 496. r. 497. r. 498. r. 499. r. 500. r. 501. r. 502. r. 503. r. 504. r. 505. r. 506. r. 507. r. 508. r. 509. r. 510. r. 511. r. 512. r. 513. r. 514. r. 515. r. 516. r. 517. r. 518. r. 519. r. 520. r. 521. r. 522. r. 523. r. 524. r. 525. r. 526. r. 527. r. 528. r. 529. r. 530. r. 531. r. 532. r. 533. r. 534. r. 535. r. 536. r. 537. r. 538. r. 539. r. 540. r. 541. r. 542. r. 543. r. 544. r. 545. r. 546. r. 547. r. 548. r. 549. r. 550. r. 551. r. 552. r. 553. r. 554. r. 555. r. 556. r. 557. r. 558. r. 559. r. 560. r. 561. r. 562. r. 563. r. 564. r. 565. r. 566. r. 567. r. 568. r. 569. r. 570. r. 571. r. 572. r. 573. r. 574. r. 575. r. 576. r. 577. r. 578. r. 579. r. 580. r. 581. r. 582. r. 583. r. 584. r. 585. r. 586. r. 587. r. 588. r. 589. r. 590. r. 591. r. 592. r. 593. r. 594. r. 595. r. 596. r. 597. r. 598. r. 599. r. 600. r. 601. r. 602. r. 603. r. 604. r. 605. r. 606. r. 607. r. 608. r. 609. r. 610. r. 611. r. 612. r. 613. r. 614. r. 615. r. 616. r. 617. r. 618. r. 619. r. 620. r. 621. r. 622. r. 623. r. 624. r. 625. r. 626. r. 627. r. 628. r. 629. r. 630. r. 631. r. 632. r. 633. r. 634. r. 635. r. 636. r. 637. r. 638. r. 639. r. 640. r. 641. r. 642. r. 643. r. 644. r. 645. r. 646. r. 647. r. 648. r. 649. r. 650. r. 651. r. 652. r. 653. r. 654. r. 655. r. 656. r. 657. r. 658. r. 659. r. 660. r. 661. r. 662. r. 663. r. 664. r. 665. r. 666. r. 667. r. 668. r. 669. r. 670. r. 671. r. 672. r. 673. r. 674. r. 675. r. 676. r. 677. r. 678. r. 679. r. 680. r. 681. r. 682. r. 683. r. 684. r. 685. r. 686. r. 687. r. 688. r. 689. r. 690. r. 691. r. 692. r. 693. r. 694. r. 695. r. 696. r. 697. r. 698. r. 699. r. 700. r. 701. r. 702. r. 703. r. 704. r. 705. r. 706. r. 707. r. 708. r. 709. r. 710. r. 711. r. 712. r. 713. r. 714. r. 715. r. 716. r. 717. r. 718. r. 719. r. 720. r. 721. r. 722. r. 723. r. 724. r. 725. r. 726. r. 727. r. 728. r. 729. r. 730. r. 731. r. 732. r. 733. r. 734. r. 735. r. 736. r. 737. r. 738. r. 739. r. 740. r. 741. r. 742. r. 743. r. 744. r. 745. r. 746. r. 747. r. 748. r. 749. r. 750. r. 751. r. 752. r. 753. r. 754. r. 755. r. 756. r. 757. r. 758. r. 759. r. 760. r. 761. r. 762. r. 763. r. 764. r. 765. r. 766. r. 767. r. 768. r. 769. r. 770. r. 771. r. 772. r. 773. r. 774. r. 775. r. 776. r. 777. r. 778. r. 779. r. 780. r. 781. r. 782. r. 783. r. 784. r. 785. r. 786. r. 787. r. 788. r. 789. r. 790. r. 791. r. 792. r. 793. r. 794. r. 795. r. 796. r. 797. r. 798. r. 799. r. 800. r. 801. r. 802. r. 803. r. 804. r. 805. r. 806. r. 807. r. 808. r. 809. r. 810. r. 811. r. 812. r. 813. r. 814. r. 815. r. 816. r. 817. r. 818. r. 819. r. 820. r. 821. r. 822. r. 823. r. 824. r. 825. r. 826. r. 827. r. 828. r. 829. r. 830. r. 831. r. 832. r. 833. r. 834. r. 835. r. 836. r. 837. r. 838. r. 839. r. 840. r. 841. r. 842. r. 843. r. 844. r. 845. r. 846. r. 847. r. 848. r. 849. r. 850. r. 851. r. 852. r. 853. r. 854. r. 855. r. 856. r. 857. r. 858. r. 859. r. 860. r. 861. r. 862. r. 863. r. 864. r. 865. r. 866. r. 867. r. 868. r. 869. r. 870. r. 871. r. 872. r. 873. r. 874. r. 875. r. 876. r. 877. r. 878. r. 879. r. 880. r. 881. r. 882. r. 883. r. 884. r. 885. r. 886. r. 887. r. 888. r. 889. r. 890. r. 891. r. 892. r. 893. r. 894. r. 895. r. 896. r. 897. r. 898. r. 899. r. 900. r. 901. r. 902. r. 903. r. 904. r. 905. r. 906. r. 907. r. 908. r. 909. r. 910. r. 911. r. 912. r. 913. r. 914. r. 915. r. 916. r. 917. r. 918. r. 919. r. 920. r. 921. r. 922. r. 923. r. 924. r. 925. r. 926. r. 927. r. 928. r. 929. r. 930. r. 931. r. 932. r. 933. r. 934. r. 935. r. 936. r. 937. r. 938. r. 939. r. 940. r. 941. r. 942. r. 943. r. 944. r. 945. r. 946. r. 947. r. 948. r. 949. r. 950. r. 951. r. 952. r. 953. r. 954. r. 955. r. 956. r. 957. r. 958. r. 959. r. 960. r. 961. r. 962. r. 963. r. 964. r. 965. r. 966. r. 967. r. 968. r. 969. r. 970. r. 971. r. 972. r. 973. r. 974. r. 975. r. 976. r. 977. r. 978. r. 979. r. 980. r. 981. r. 982. r. 983. r. 984. r. 985. r. 986. r. 987. r. 988. r. 989. r. 990. r. 991. r. 992. r. 993. r. 994. r. 995. r. 996. r. 997. r. 998. r. 999. r. 1000. r. 1001. r. 1002. r. 1003. r. 1004. r. 1005. r. 1006. r. 1007. r. 1008. r. 1009. r. 1010. r. 1011. r. 1012. r. 1013. r. 1014. r. 1015. r. 1016. r. 1017. r. 1018. r. 1019. r. 1020. r. 1021. r. 1022. r. 1023. r. 1024. r. 1025. r. 1026. r. 1027. r. 1028. r. 1029. r. 1030. r. 1031. r. 1032. r. 1033. r. 1034. r. 1035. r. 1036. r. 1037. r. 1038. r. 1039. r. 1040. r. 1041. r. 1042. r. 1043. r. 1044. r. 1045. r. 1046. r. 1047. r. 1048. r. 1049. r. 1050. r. 1051. r. 1052. r. 1053. r. 1054. r. 1055. r. 1056. r. 1057. r. 1058. r. 1059. r. 1060. r. 1061. r. 1062. r. 1063. r. 1064. r. 1065. r. 1066. r. 1067. r. 1068. r. 1069. r. 1070. r. 1071. r. 1072. r. 1073. r. 1074. r. 1075. r. 1076. r. 1077. r. 1078. r. 1079. r. 1080. r. 1081. r. 1082. r. 1083. r. 1084. r. 1085. r. 1086. r. 1087. r. 1088. r. 1089. r. 1090. r. 1091. r. 1092. r. 1093. r. 1094. r. 1095. r. 1096. r. 1097. r. 1098. r. 1099. r. 1100. r. 1101. r. 1102. r. 1103. r. 1104. r. 1105. r. 1106. r. 1107. r. 1108. r. 1109. r. 1110. r. 1111. r. 1112. r. 1113. r. 1114. r. 1115. r. 1116. r. 1117. r. 1118. r. 1119. r. 1120. r. 1121. r. 1122. r. 1123. r. 1124. r. 1125. r. 1126. r. 1127. r. 1128. r. 1129. r. 1130. r. 1131. r. 1132. r. 1133. r. 1134. r. 1135. r. 1136. r. 1137. r. 1138. r. 1139. r. 1140. r. 1141. r. 1142. r. 1143. r. 1144. r. 1145. r. 1146. r. 1147. r. 1148. r. 1149. r. 1150. r. 1151. r. 1152. r. 1153. r. 1154. r. 1155. r. 1156. r. 1157. r. 1158. r. 1159. r. 1160. r. 1161. r. 1162. r. 1163. r. 1164. r. 1165. r. 1166. r. 1167. r. 1168. r. 1169. r. 1170. r. 1171. r. 1172. r. 1173. r. 1174. r. 1175. r. 1176. r. 1177. r. 1178. r. 1179. r. 1180. r. 1181. r. 1182. r. 1183. r. 1184. r. 1185. r. 1186. r. 1187. r. 1188. r. 1189. r. 1190. r. 1191. r. 1192. r. 1193. r. 1194. r. 1195. r. 1196. r. 1197. r. 1198. r. 1199. r. 1200. r. 1201. r. 1202. r. 1203. r. 1204. r. 1205. r. 1206. r. 1207. r. 1208. r. 1209. r. 1210. r. 1211. r. 1212. r. 1213. r. 1214. r. 1215. r. 1216. r. 1217. r. 1218. r. 1219. r. 1220. r. 1221. r. 1222. r. 1223. r. 1224. r. 1225. r. 1226. r. 1227. r. 1228. r. 1229. r. 1230. r. 1231. r. 1232. r. 1233. r. 1234. r. 1235. r. 1236. r. 1237. r. 1238. r. 1239. r. 1240. r. 1241. r. 1242. r. 1243. r. 1244. r. 1245. r. 1246. r. 1247. r. 1248. r. 1249. r. 1250. r. 1251. r. 1252. r. 1253. r. 1254. r. 1255. r. 1256. r. 1257. r. 1258. r. 1259. r. 1260. r. 1261. r. 1262. r. 1263. r. 1264. r. 1265. r. 1266. r. 1267. r. 1268. r. 1269. r. 1270. r. 1271. r. 1272. r. 1273. r. 1274. r. 1275. r. 1276. r. 1277. r. 1278. r. 1279. r. 1280. r. 1281. r. 1282. r. 1283. r. 1284. r. 1285. r. 1286. r. 1287. r. 1288. r. 1289. r. 1290. r. 1291. r. 1292. r. 1293. r. 1294. r. 1295. r. 1296. r. 1297. r. 1298. r. 1299. r. 1300. r. 1301. r. 1302. r. 1303. r. 1304. r. 1305. r. 1306. r. 1307. r. 1308. r. 1309. r. 1310. r. 1311. r. 1312. r. 1313. r. 1314. r. 1315. r. 1316. r. 1317. r. 1318. r. 1319. r. 1320. r. 1321. r. 1322. r. 1323. r. 1324. r. 1325. r. 1326. r. 1327. r. 1328. r. 1329. r. 1330. r. 1331. r. 1332. r. 1333. r. 1334. r. 1335. r. 1336. r. 1337. r. 1338. r. 1339. r. 1340. r. 1341. r. 1342. r. 1343. r. 134

Luc. cap. 9.
vers. 18.

Christus discipulos suos super famā suā examinans: *A* Quem, inquit, me dicunt esse turba? Idem & nostrum quis de se interroget: Et quem me ajunt esse cives mei? Quem expectatis, mi homo, respondebo. Ajunt te esse hominem potentem & madidum, vini amanti-
mum, & in dies paene singulos ebrium: & forsitan tu solus hoc ignoras? Aut dicunt te Veneris esse mancipium, ad omnem petulantiam & libidinem projectum, ore, oculis, manu increcundum: & forsitan tu solus hac ne-
scis? Aut, non negant te cetera probum, sed deparcum, sordidum, avarum Euctionem, qui multā pecunie longē sit appetentior, quā purae conscientiae, avidior num-
mi, quā calis: & fortassis te solum hac latent? Aut, constanter asserunt te hominem esse turgentis supercilii, ore asperum, gestu inflatum, ceremoniarum & pom-
pae cupidissimum, ostentatione & arrogantia plenum: & forte tibi uni hac ignota sunt? Aut, non equidem dis-
simulant te pacis & concordiae inimicum, omnis inju-
riae impatientem, ad amā & iram praecipitem ruere, difficillimē placari: & tu forsitan te talem ad hoc tempo-
ris non credebās?

Aut, plerique affirmant te dandis consiliis illustrem, politicum, comem; cetera te hominem tui sensus & ce-
rebri esse, pertinacem & aenae cervicis, nec religionis adeo tenacem; & fieri potest ut tibi soli hac nunquam innoverint? Aut, vox ferē omnium est, te quietis tam amantem, ut nihil tibi dulcius sit quā feriā & otio diffuere: & tu forte hoc virtutis in te non notas? Aut, fatentur plurimi, te precum quidem studiosum, sed pa-
trefamilias incuriosē agere, & pecuniam utraq̃e ma-
nu insigniter dilapidare: & forte an tibi hac a nemine objecta? Aut, nemo est qui non accuset lividos dentes tuos, & oris mordacissimum acetum, quo omnium fa-
mam perfundi dicunt: & tu forsitan te talem ad hoc tem-
poris non credebās? & mansuetae linguae hominem?

Quid ergo contra sermones hos obducis? omnēsne falsi? Sepe fit, mihi crede, ut hominem sibi innotis-
simum, intus alii & in cute norint. Tu ergo tuam con-
scientiam quot diebus interroga, non mentietur: si illa
te reum pronuntiaverit, errores ne defende, sed emenda
& corripce: si infonem te absolverit, rumores populi
generosa patientia contemne. Conscia mens recti fa-
mae mendacia ridet.

Epist. ad
Secundum
Manich.

Augustinus olim intrepidē de seipso: *Senti de Augusti-*
no, ait, quidquid lubet, sola me in oculis Dei conscientia non
accuset. Idem, quicumque alius serenae conscientiae homo
liberimē dicat; Loquantur de me alii quod volunt, mo-
dō me ad Dei tribunal defendat conscientia. At quo-
modo defendet eum à quo neglecta, oppressa, vix un-
quam loqui permittit? Hic forte dicas, quanti sunt, qui
vix semel in anno, conscientiae suae potestatem faciunt
loquendi: & nos quotidianas illius accusationes tole-
remus? Et quid oro, Christiani, mala causae argumentis
pejoribus patrocinamur? Non est bonitas pessimis esse
melio-rem, aut effrenati nimis moderatorem; non inde
conscientia nostra erectior, quod ab aliis ea calcetur,
neque nos culpa eximit tantum aliorum neglectus. Jo-
bus consiliis sanioribus usus: *Verumtamen*, inquit, *vias*
meas in conspectu ejus arguam, & ipse erit salvator meus. Et
annexa causa: *Verebar*, inquit, *omnia opera mea, sciens quod*
non parceres delinquenti. Ut tuum, o mi Deus judicium
praeverterem, diebus omnibus meipsum judicavi, &
velut à deprehensio reo poenas repeti.

Job cap. 23.
v. 15. & 16.
& cap. 9.
vers. 28.

Chrys. to. 1.
hom. 46. ad
pop. Antioch.

Pulcherrimē & ex natura rei de hoc disserens Chry-
sostomus: Est tibi tribunal, inquit, multum habens emolu-
mentum, & nullam referens accusationem. Constitute super
conscientia judicantem rationem, & in medium omnia tibi pa-
trata propone, anima tua peccata scrutare, & poenas exige dili-
genter, & dic: Quamobrem hoc, & hoc ausa es? Et si hac qui-
dem fugiat, aliena discentia, dic ad eam: Non de his te judico,
non pro his venisti te purgatura. Quid enim si ille malus? quare

tu hoc, & hoc admisisti? responde, noli accusare, tua consideres,
non aliena. Et eam in hanc anxietatem agas continue. Postea,
si nihil quod dicat, habeat, sed refugiat; dilania flagellans eam
quasi quandam ancillam insolentem, & fornicantem: & quoti-
die judicium hujusmodi constitue (quotidie, nota Gerarde,
quotidie) & ignis flumen designa, veneniferum vermem, tor-
menta reliqua: nec eam amplius finas diabolo copulari, nec im-
pudenter loquentem toleres. Ille, venit ad me, ipse mihi tendit in-
fidias, ipse me tentat, sed dic ei: Nisi tu velis, illa omnia superflua.
Quid si rursum dicat: Corpori connexa sum, carnem induta,
mundum habito, in terrā commoror, dic ad ipsam: Hac omnia
sunt excusationes & praeextus. Nam & ille carnem erat inda-
tus, & ille mundum habitans, & in terrā conversans, probabili
fuit: quin & tu ipsa, cum bene te gesseris, carne circumdata id
facis. Quid si dolcat hac audiens, ne tollas manum: non enim
moriatur, si perieris, sed eam ex morte erues. At si rursum
dixerit, quod ille exacerbavit, ei responde: sed tibi licebat non
exacerbari. Certe frequenter iram compressisti. Si dixerit, quod
B illius species me sublevavit, dicas ei, sed tu poteris continere, pro-
pone victos, propone primam mulierem quae dixit: Serpens de-
cepit me, nec à crimine liberatam. Cum autem hac examina-
veris, adfit nemo, nemo tumultuetur: sed sicut judices sub velis
judicant sedentes: sic & tu pro velis, quiescis tempus & locum in-
quire. Et parvorum magnas exige poenas, ne magnis inquam
approximes. Si per singulos hoc feceris dies (observa iterum
Gerarde, singulos dies) cum fiducia stabis ante tremendum
illud tribunal.

Ita verbum ē verbo expressit Chrysostomus, qui unā
gravissimē questus: Sed nos, inquit, non ita facimus, sed
omne contrarium. Nam simul atque reclinati sumus, omnia
versamus secularia, & hi quidem immundas inferunt cogi-
tationes, hi vero senora & commercia, & corruptibiles curas. Ita
somnia pessimē auspicamur, inter vanas, avatas, invi-
das, inter impuras & sordidas cogitationes. Ita nec dor-
mimus quidem sine vitio, cum tam vitiosē obdormi-
scimus.

Hoc est quod Christus toties repetitis clamoribus *Matt. 24.*
inculeat: *Vigilate & orate, quia nescitis diem neque horam, vers. 42.*
quā Dominus vester venturus sit. Et vos estote parati, quia quā Luc. 12.
horā non putatis, filius hominis veniet.

Pestilentissimē incogitantia, & inexplicabilis auda-
cia est, conscientiam agram, & letalis culpa, vel unica
leam, ad lectum deducere, ac plumis se sepelire, nec eam
prius Numinis offensas deprecari, & cum Deo in gra-
tiam redire. O mortalium miserrime, peristi, & aeternum
peristi, si nox hac tibi sit ultima. Et cujus promissis
securus, post hanc plures tibi noctes polliceris? Diebus deducis
paene singulis immatura efferuntur funera; morte subiti-
tā hinc illic plurimi rapiuntur ad tribunal, & tu nihil
ominus offenso & irato tibi Deo, lectum temerarius
irruis! Ah, infelix, quā non ludendum est cum *Eterni-*
tate! levi obstaculo aut concussu, momento unico spi-
ritus intercipitur, & omne tuum vivere consumptum
est: cras cadaver tuum in sandapila, animus erit in ge-
hennā, si non prius peccatum excludas, quā somnum
admittas. His sese periculis subducit, qui sopori se per-
missurus, ante feridū evigilat, & quicquid per diem no-
xarum navorumque contraxit, dolore abstergit &
emendationis proposito.

Hic talis licet ea nocte vitam finiat, vitā tamen bea-
tore non exidet. Ergo vigilare, quia nescitis neque diem ne-
que horam: *Estote parati, quia quā horā non putatis, filius ho-*
minis veniet.

Sermonem, Gerarde, unā cum die finiamus. Lux hac
abiit, sed non sine linea, quod tibi mihi gratulor.
Longus fui, fateor, sed praedixi hoc futurum, & ideo
longam à te patientiam postulavi. Ego quidem oppidū
fessus sum dicendo, sed non dubitem, quin tu etiam au-
diendo. Utrique fatigationem somnus eximet, sed som-
nus quem praecessit Examen conscientiae, ut non do-
ceamus tantum facere, sed & faciamus.

LIDER